

Kādos virzienos attīstīsies centralizētā siltumapgāde?

RTU

IESE

DHCS

VPP-EM-EE-2018/1-0002

DEVELOPMENT OF HEAT SUPPLY AND COOLING SYSTEMS IN LATVIA

CSA zem klimatneitralitātes jumta. TIMES modeļa rezultāti

Pētniece, M.sc.ing. Signe Allena- Ozoliņa, Rīgas Tehniskā universitāte

Docents, Dr.sc.ing. Dzintars Jaunzems, Rīgas Tehniskā universitāte

Kur CSA būtu jānokļūst 2030. g.?

NEKP 2030 mērķi un CSA:

- Nav tieši mērķi CSA:
  - Pasākumi ir paredzēti;
- Mērķi visai tautsaimniecībai:
  - 18 % SEG samazinājums pret 2005. g.;
  - 55 % AER gala enerģijas patēriņā;
    - **Ikgadējs 1% pieaugums siltumapgādē;**
  - Energoefektivitāte – enerģijas ietaupījums 1,5 %/gadā.

TIMES modelis

Pielietojums – investīciju noteikšanas un lēmuma pieņemšanas atbalstam;

Pieeja – *bottom-up* & hibrīds;

Metodoloģija – lineārā programmēšana/daļēja līdzsvara aprēķins;

Modelēšanas laika solis – 1 gads + lietotāja definētas laika zonas (4 sezonas, diena&nakts, u.c.);

Modelēšanas horizonts – ilgtermiņa, piem., līdz 2030. vai 2050. gadam;

Ģeogrāfiskais tvērums – no lokāla līdz globālam.

https://www.iea-etsap.org/images/EtsapContractingParty_Banner_latest.png

Technology Collaboration Programme
by IEA

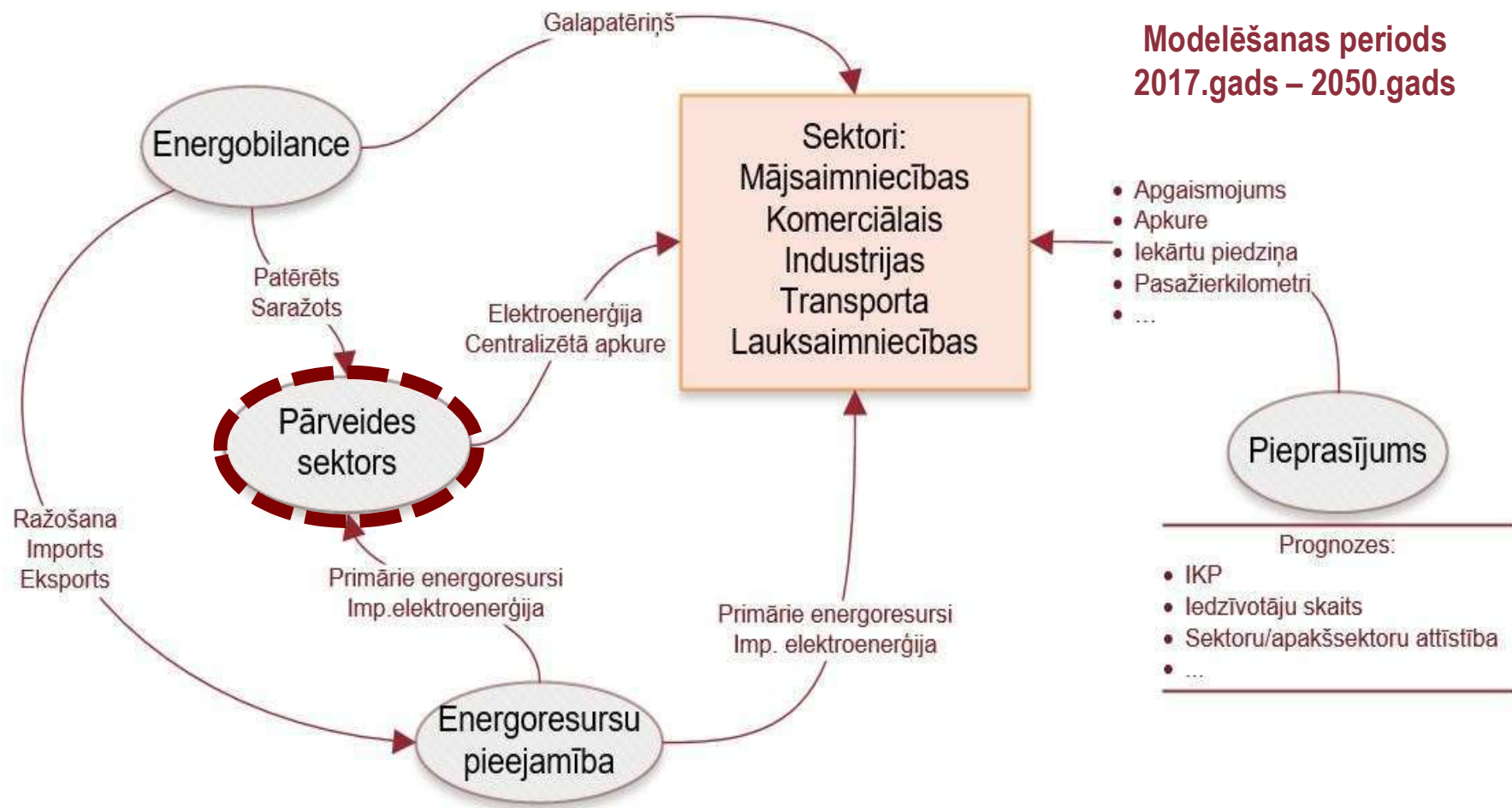
The Energy Technology Systems Analysis Program (ETSAP) is one of the longest running Technology Collaboration Programme of the International Energy Agency (IEA).

TIMES LATVIJA modelis

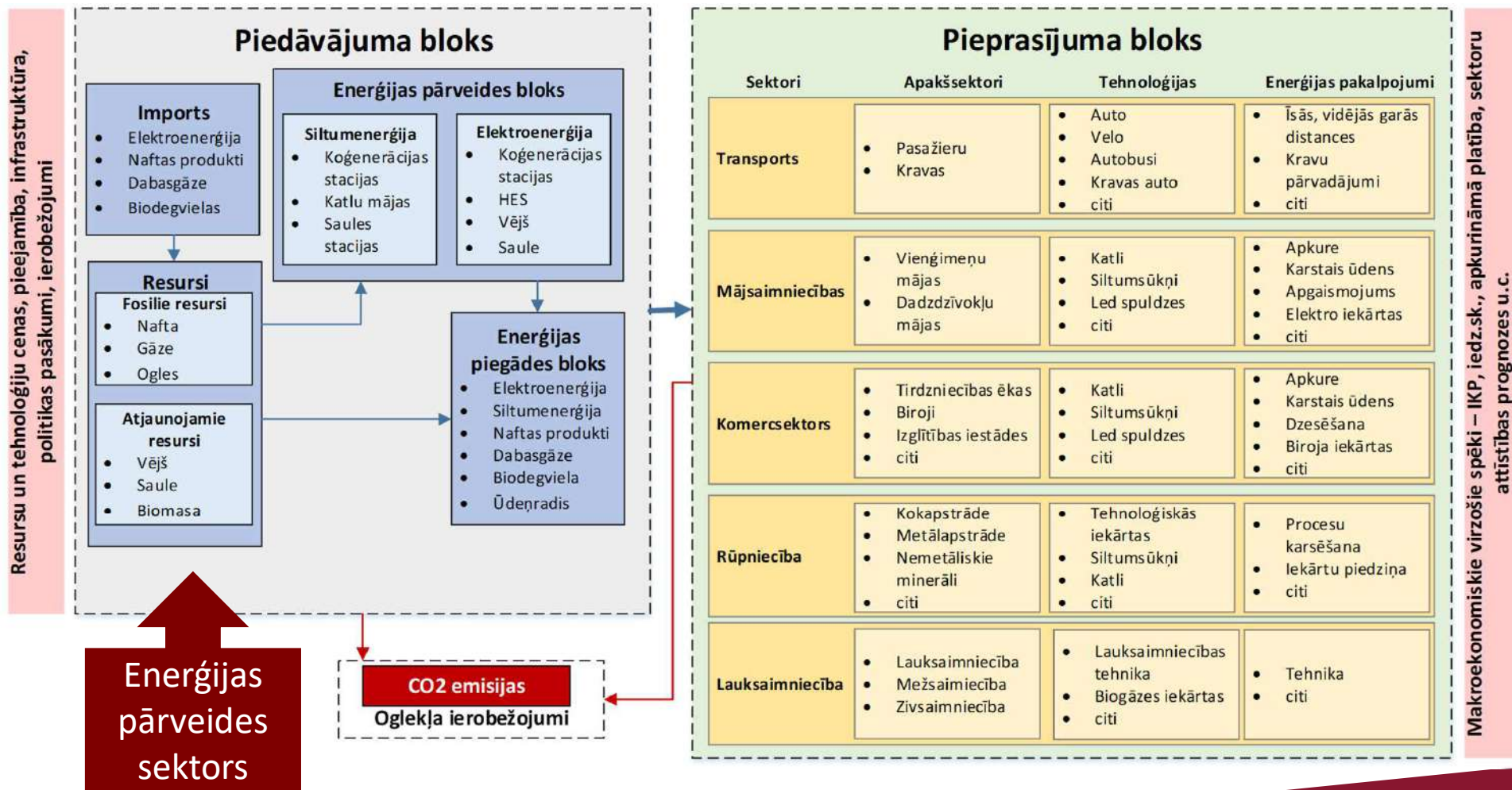
VPP-EM-EE-2018/1-0002

TIMES LATVIJA modeļa shēma

TIMES LATVIJA modeļa vispārējā struktūra

CSA un TIMES

VPP-EM-EE-2018/1-0002

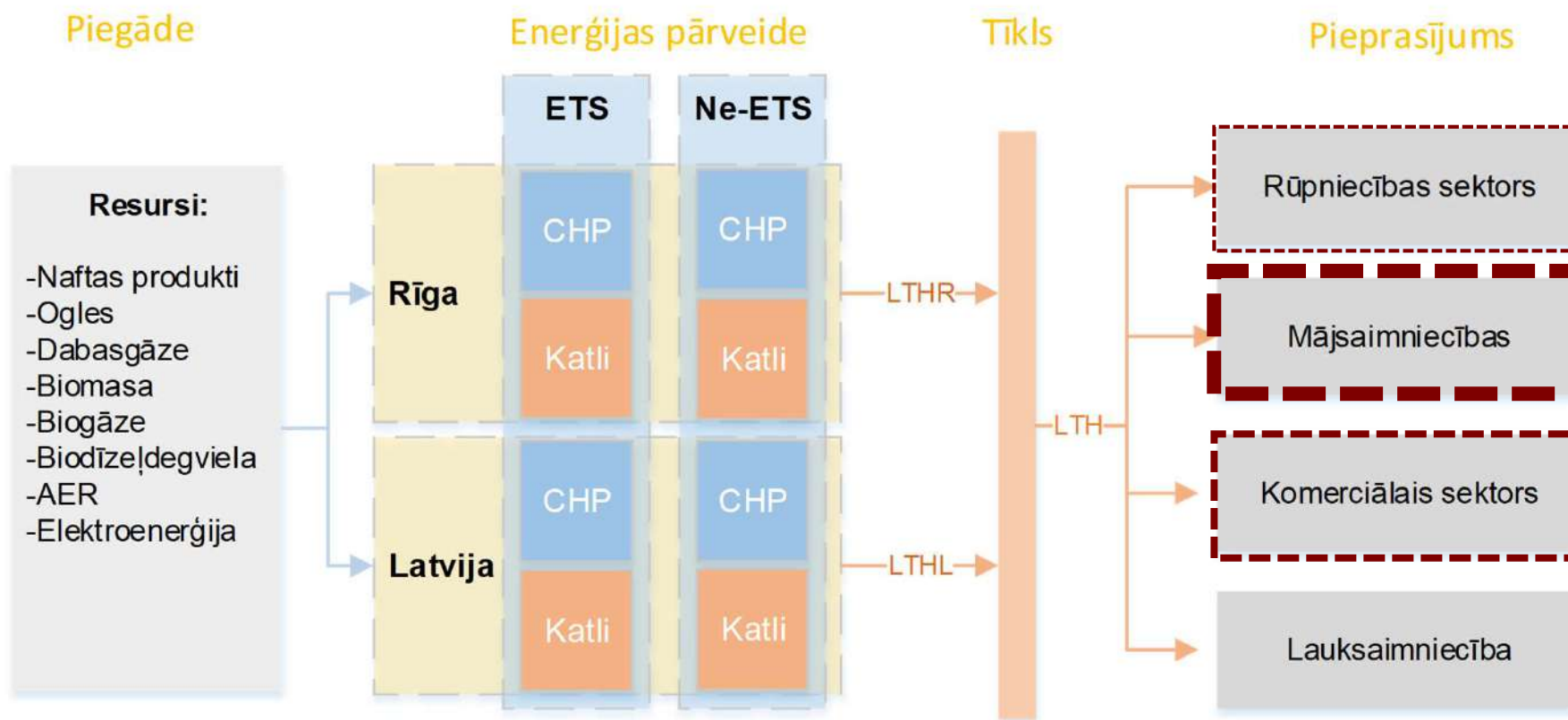

RTU
IESE

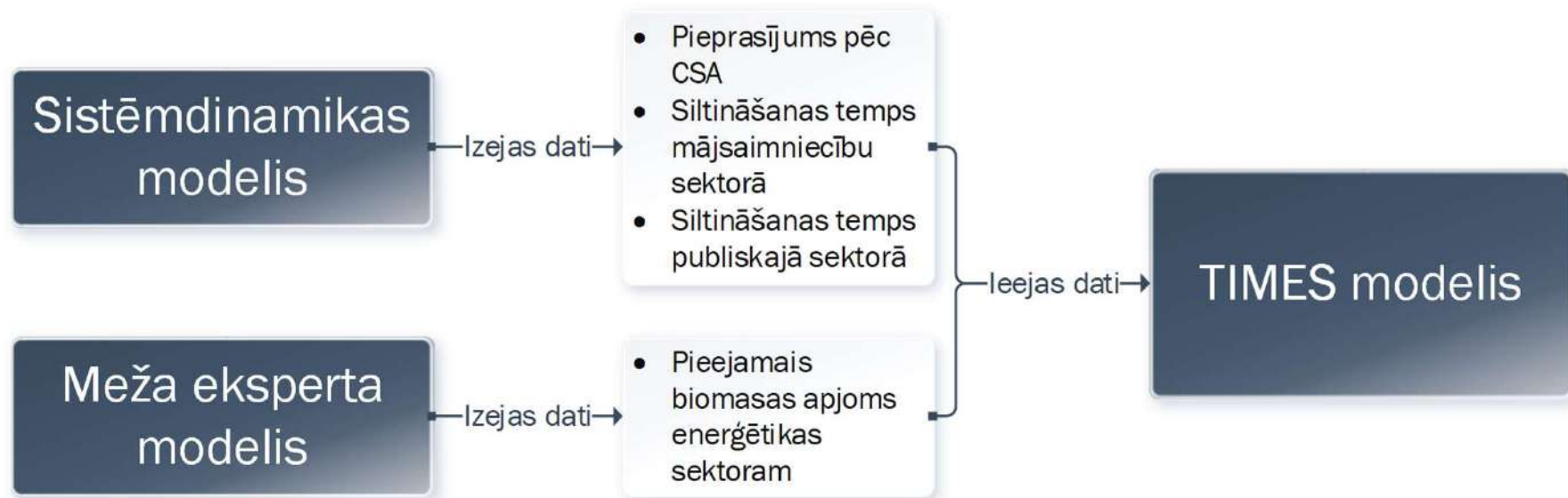

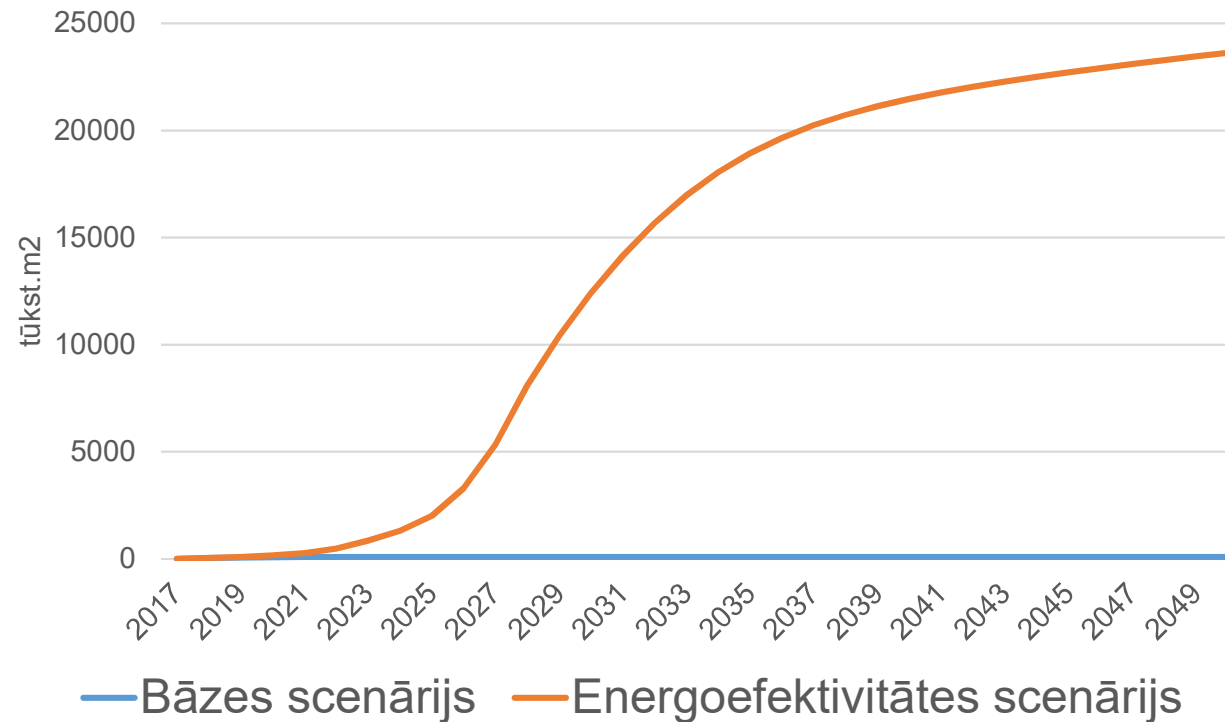
CSA struktūra TIMES Latvija modelī

Modeļu sasaiste

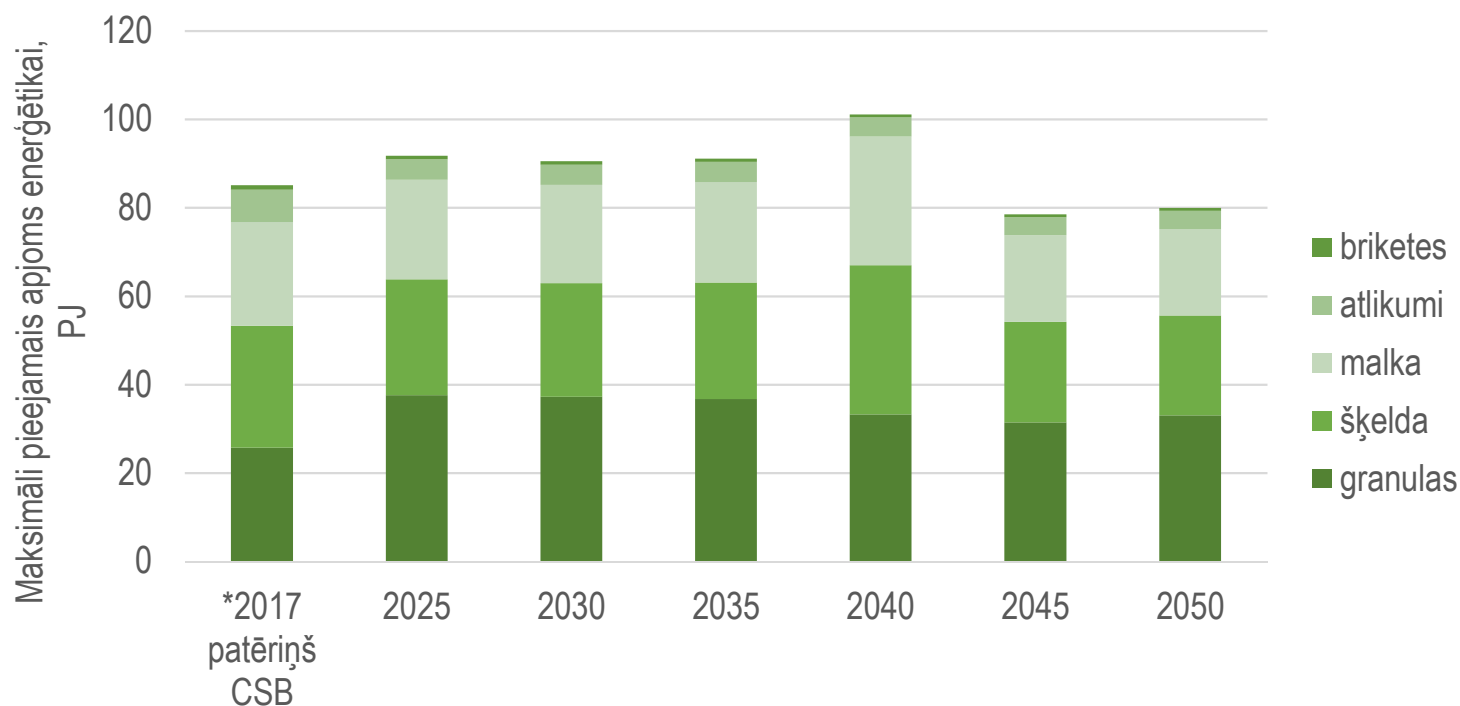

Sasaiste ar SD modeli (RTU): Mājsaimniecību sektora nosiltinātā platība

- Novērsts atbalsta «stop&go» pieeja;
- Mērķtiecīga un precīza informācija;
- Būvniecības nozares kapacitāte;
- Energoefektivitātes finansēšana caur nodokļiem;
- ESKO.

Sasaiste ar *Meža eksperts* modeli (LLU): Maksimālu pieejamais koksnes un koksnes produktu apjoms enerģētikai

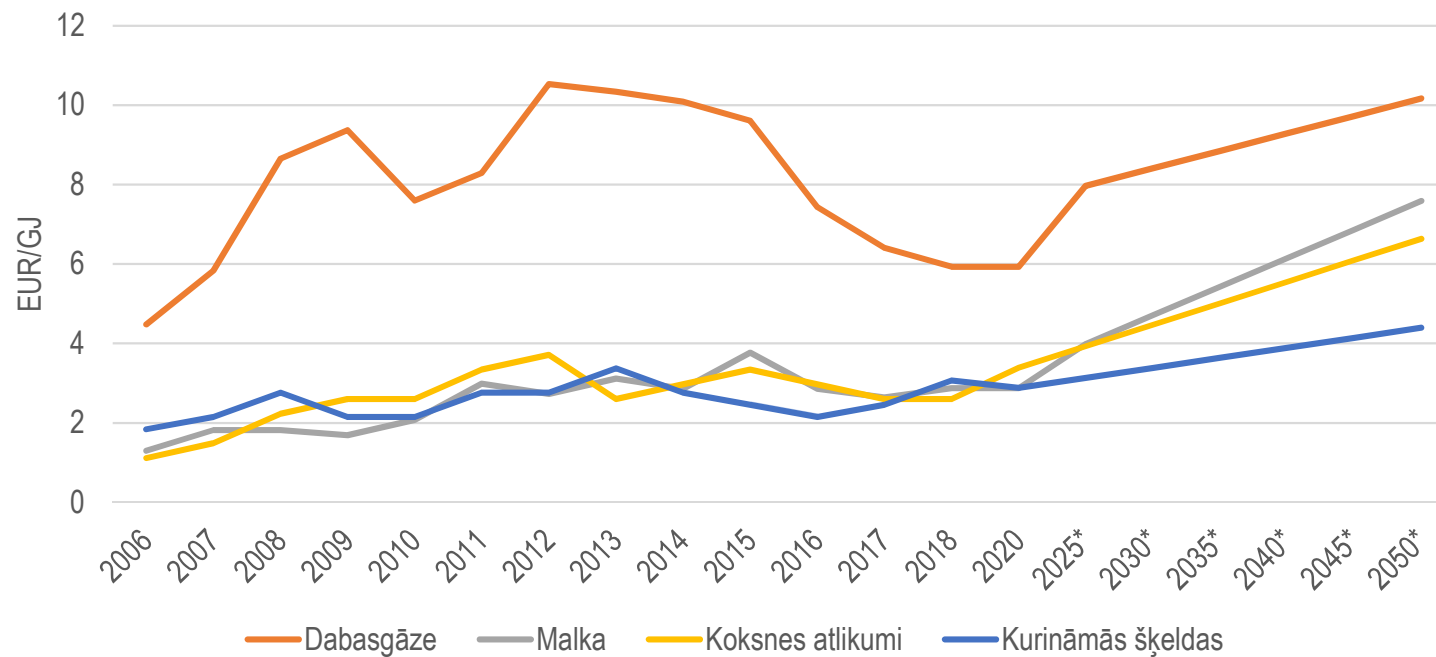
- 2040. g. maksimumu ietekmē baltalksnis, kura ciršanas apjoms ir ievērojami lielāks (īss aprites laiks ~31 gads). Nav ierobežojumi, lai izlīdzinātu ciršanas apjomus ilgtermiņā.
- Šīs sugas sortiments ļoti daudz aiziet uz malku, jo neko citu lietderīgu no viņa neražo.

Biomasa pieejamības apsvērumi

Eiropas Komisijas dienas kārtībā atrodas vairāki svarīgi dokumenti, kuri tuvākajā laikā tiks pieņemti, jo atrodas apspriešanas noslēguma stadijā:

1. **ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija** (30% sauszemes teritorijām jābūt aizsargātām, 10% stingri aizsargātām), kas paredz jaunu aizsargājamo teritoriju izveidošanu;
2. **ES Klimata likums** (ZIZIMM) tiek noteiktas SEG piesaistes robežas (Latvijai 3,1 milj.t.CO₂ekv.);
3. **AER direktīva** (mazināt bioloģiskās izcelsmes energoresursu izmantošanu enerģētikā);
4. **SEG emisiju un piesaistes metodikas atšķirības** (*IPCC, LULUCF, Bioekonomika*).

Resursu cenas bez nodokļiem – dinamika un prognozes

Scenāriji

Esošie nodokļi

**BĀZES
scenārijs**

Energoefektivitāte

**NEKP
scenārijs**

NEKP pasākumi
Enerģijas pārveides sektoram

**SEG mērķa
scenārijs**

Klimatneitrāla enerģētika
2050.g.

Klimata neitralitāte 2050

REZULTĀTI

VPP-EM-EE-2018/1-0002

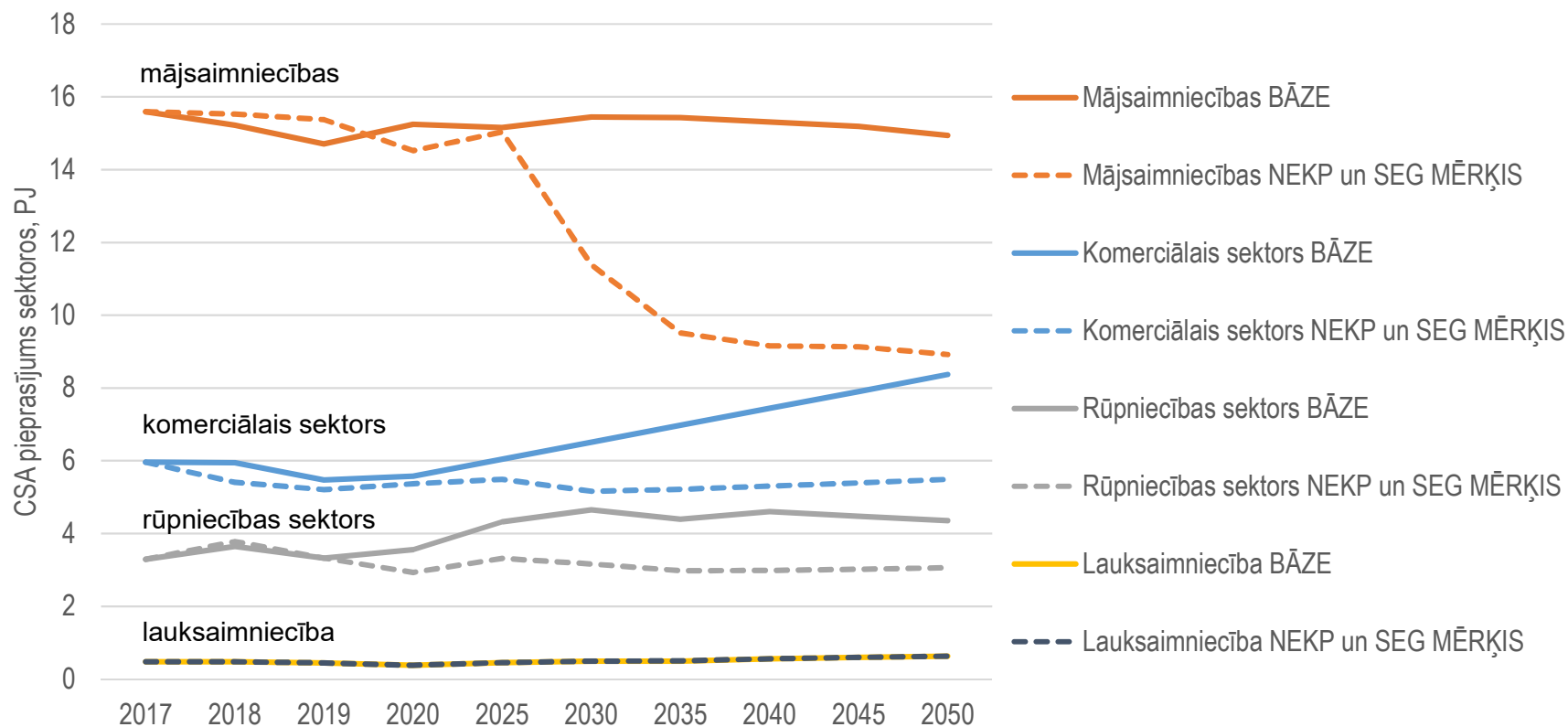

RTU
IESE

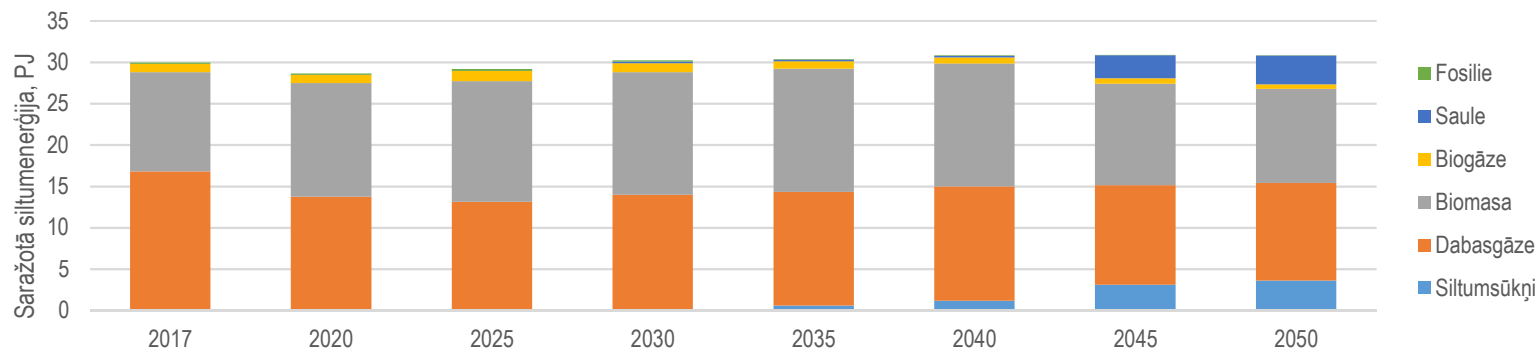

CSA pieprasījums

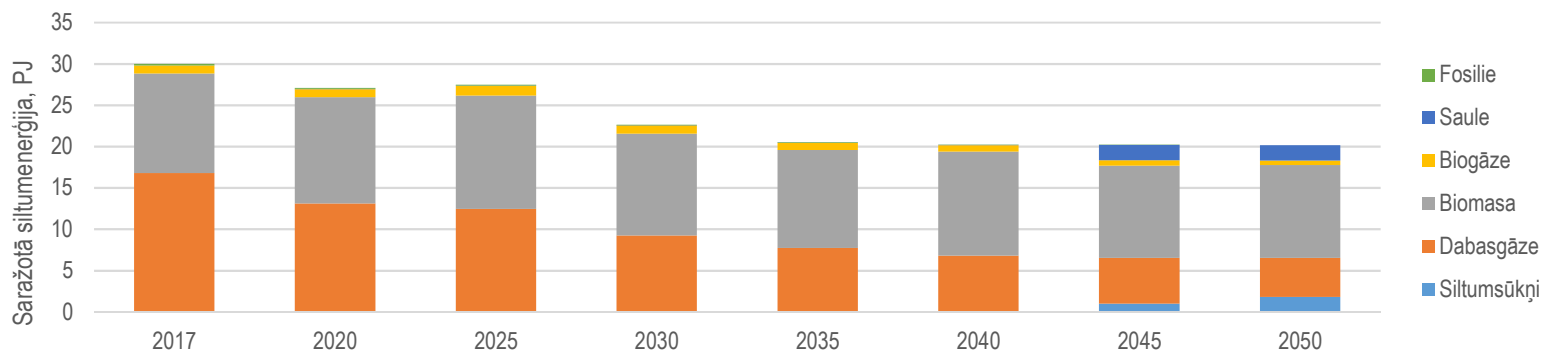

Saražotā CSA pa resursa veidiem

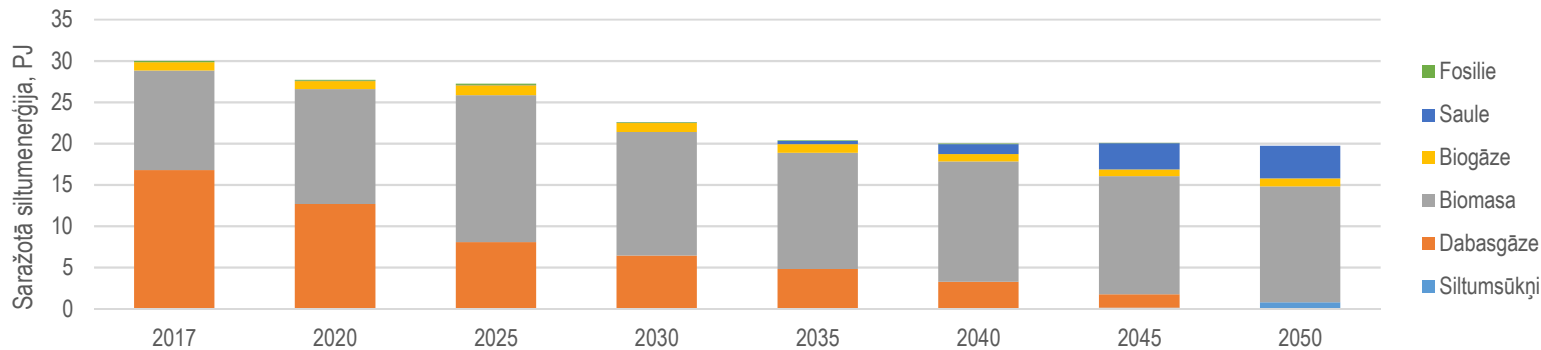
BĀZE

NEKP

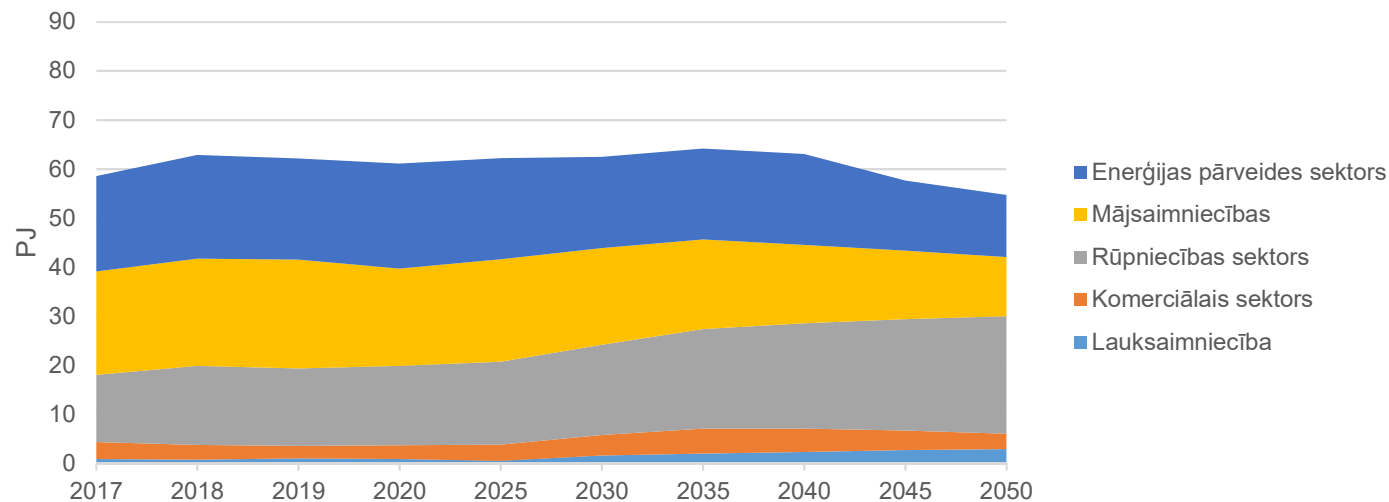

SEG MĒRĶIS

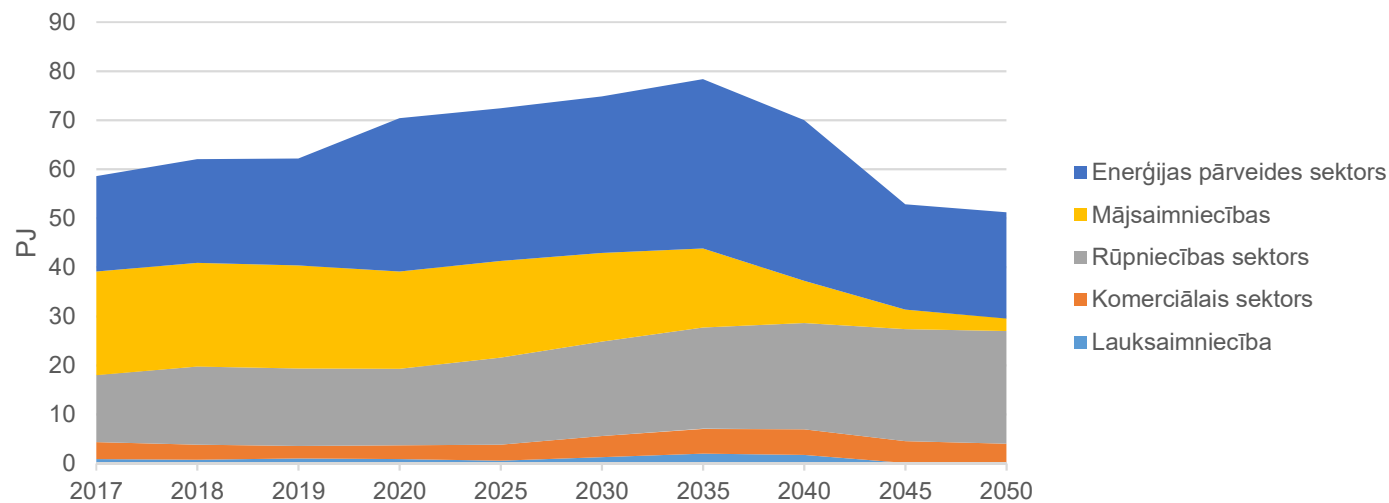

Biomases patēriņš sektoros

BĀZE

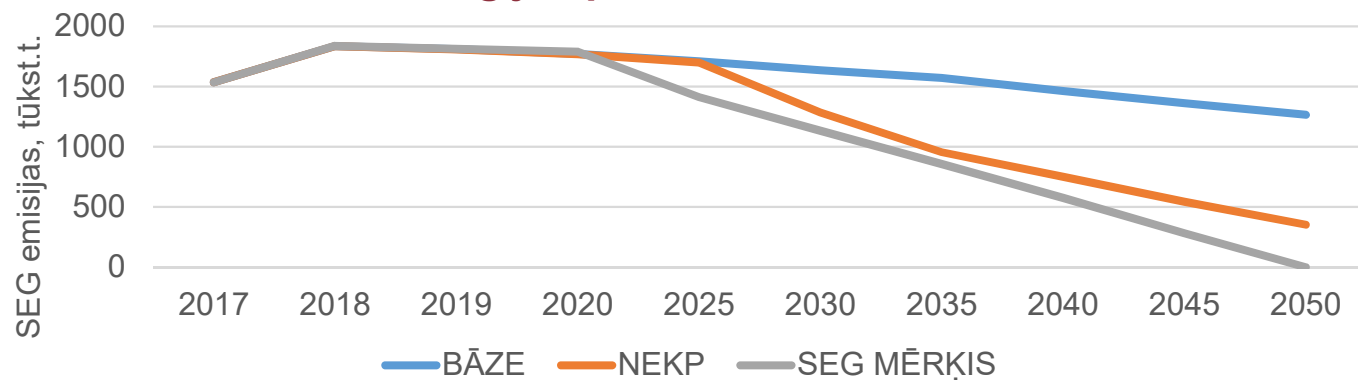

SEG MĒRĶIS

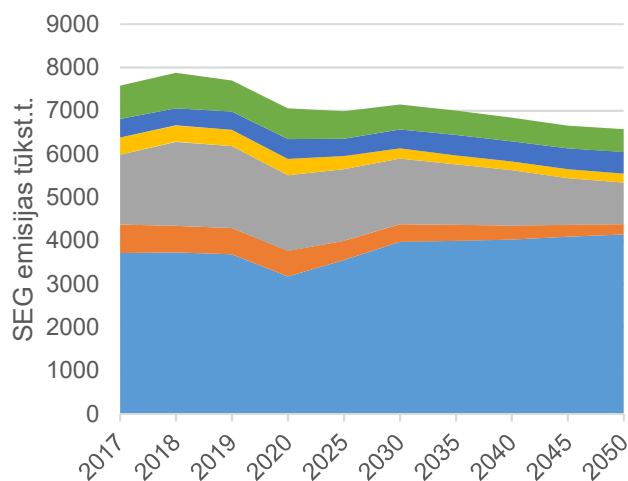

SEG emisijas

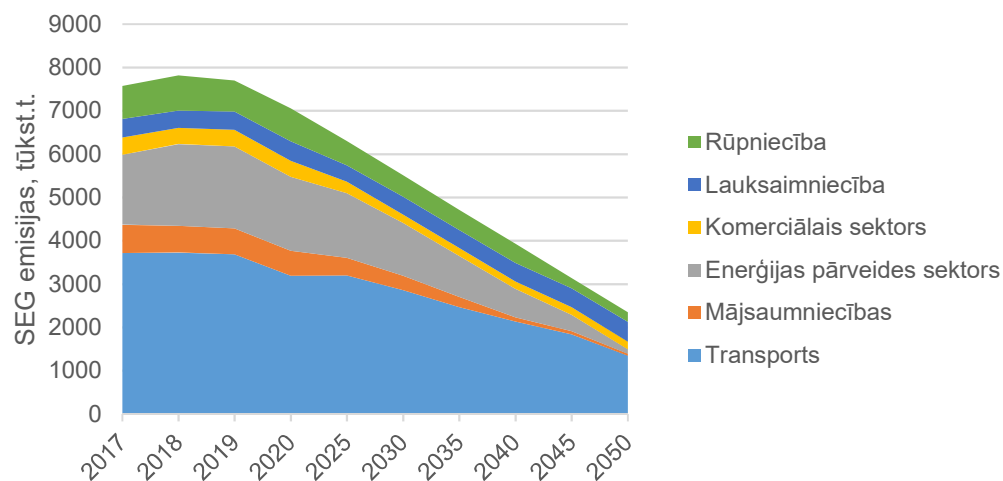
Enerģijas pārveides sektora SEG

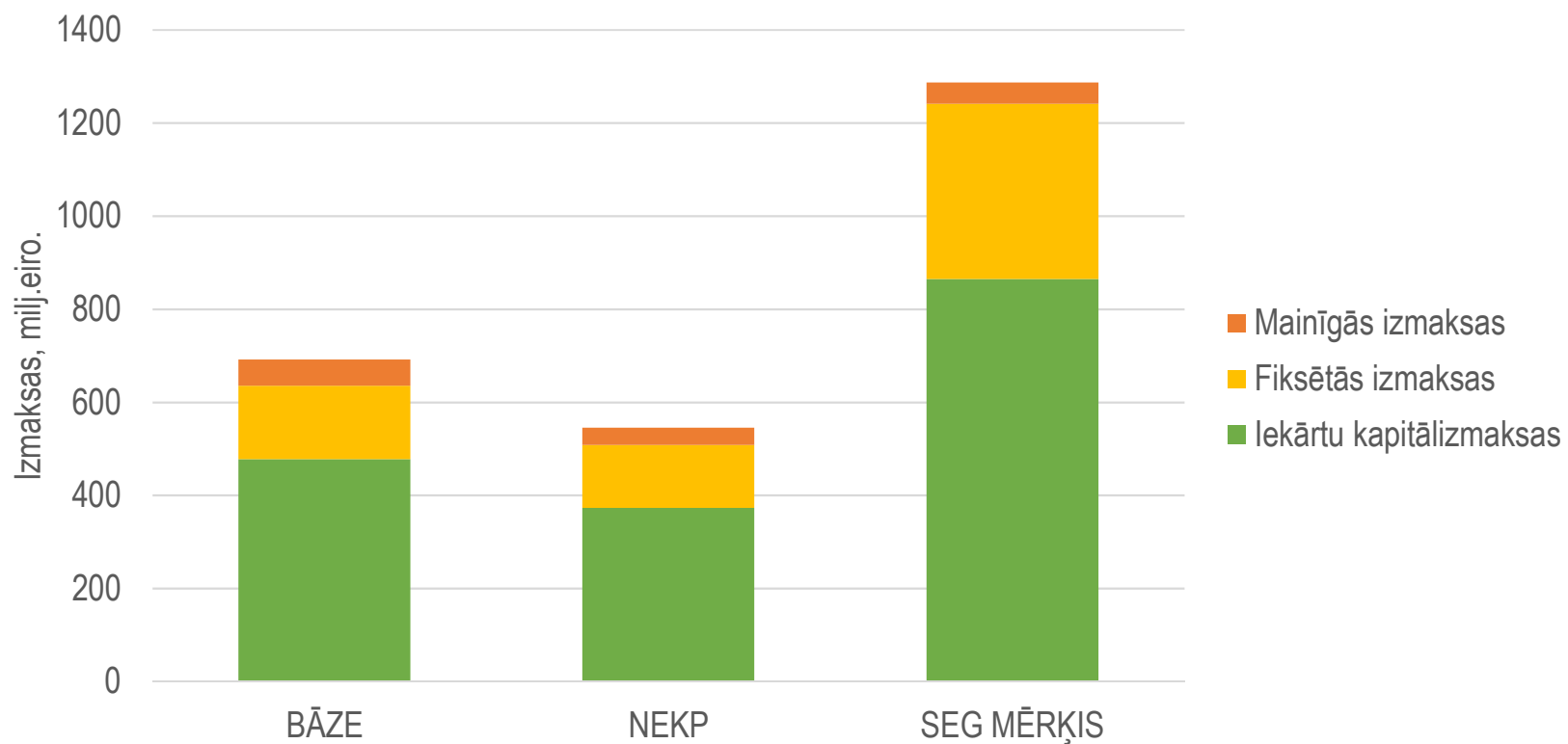
Tautsaimniecības SEG - BĀZE

Tautsaimniecības SEG – SEG MĒRĶIS

Iekārtu investīciju un uzturēšanas izmaksas CSA iekārtām

Secinājumi un priekšlikumi

- CSA spēj nodrošināt siltumenerģijas pieprasījumu ar zemākajām izmaksām un samazināt SEG emisijas;
- Kopējais pieprasījums pēc siltumenerģijas samazināsies (klimats, energoefektivitāte);
- Biomasas izmantošana enerģētikā ir ierobežota un vēl vairāk tiks ierobežota nākotnē;
- Lai būtu iespējama CSA pārkārtošanās uz 4. un 5. paaudzi, **būtiski un ļoti mērķtiecīgi jāveicina siltumenerģijas patērētāju energoefektivitāte:**
  - Zemākas un zemas temperatūras CSA;
  - Viedie risinājumi (vadība, akumulācija, uzskaitē);
  - Saules enerģija;
  - Sektoru pārošana (CSA un rūpniecības sektors);
  - Power to Heat.
- CSA reputācijas un lomas maiņa.

**Pētījumu finansē Latvijas Republikas Ekonomikas Ministrija,
projekts “Latvijas siltumapgādes un dzesēšanas sistēmu
attīstība”, projekta Nr. VPP-EM-EE-2018/1-0002.**